

مدیریت از نگاه قرآن

نگاهی کاربردی در مدیریت کسب و کار

(ویژه مدیران، اساتید، دانشجویان، کارمندان، تجار، کسبه)

مؤلف

محمود کاملی

شابک

: ۱۲۰۰۰ ریال : 978-600-96443-9-1

شماره کتابشناسی ملی

: ۴۶۳۳۵۸۷

عنوان و نام پدیدآور

: مدیریت از نگاه قرآن : نگاهی کاربردی در مدیریت و کسب و کار.../مؤلف محمود کاملی.

مشخصات نشر

: تهران: مروای مهر، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری

: ۱۶۲ ص.

یادداشت

: کتابنامه: ص. ۱۶۰.

موضوع

: مدیریت -- جنبه‌های قرآنی

موضوع

: Management -- Qur'anic teaching

موضوع

: مدیریت (اسلام)

موضوع

: Management -- Religious aspects -- Islam

موضوع

: مدیران -- اخلاق حرفه‌ای -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

موضوع

: -- Islam Executives -- Professional ethics -- Religious aspects

رده بندی دیویی

: ۲۹۷/۱۵۹

رده بندی کنگره

: ۱۳۹۵ ۱۰۴۲ P / ۳۴۴۲ م

سرشناسه

: ناملی، مود، ۱۳۴۴ -

وضعیت فهرست نویسی

: ف

انتشارات مروای مهر

عنوان کتاب

: مدیریت از نگاه قرآن

مؤلف

: محمود کاملی

نوبت چاپ

: اول

شمارگان

: ۱۰۰ نسخه

قیمت

: ۱۲۰,۰۰۰ ریال

آدرس: تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، کوچه رشتچی، پلاک ۱۳ واحد ۲

تلفکس: ۰۲۱-۶۶۵۶۴۸۱۵

WWW.MORVA-MEHR.COM

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
۱۹	ویژگی‌های مدیر
۱۹	۱- امانت و امانت داری
۱۹	۲- دوری از تبعیض
۲۰	۳- مطاع بودن و عدم منیت
۲۱	۴- نگرانی ارباب رجوع
۲۱	۵- پاسخ‌گویی
۲۲	۶- دوری از تنگ‌بینی
۲۲	۷- کادرسازی و انتصاب معاون
۲۳	۸- بیان ویژگی‌های خود
۲۳	۹- انتقاد پذیری
۲۴	۱۰- آرامش
۲۴	۱۱- صلابت
۲۵	۱۲- فازبندی
۲۵	۱۳- قاطعیت
۲۶	۱۴- صبر و استقامت
۲۶	۱۵- استقامت همگانی
۲۷	۱۶- امر به معروف و نهی از منکر
۲۷	۱۷- فروتنی با زیردستان
۲۸	۱۸- معیار لیاقت
۲۸	۱۹- خصوصیات مدیر
۲۹	۲۰- ویژگی مدیر
۲۹	۲۱- صداقت
۳۰	۲۲- ویژگی‌های مدیران
۳۱	۲۳- ویژگی مدیران درد آشنا

- ۲۴- ویژگی مدیران سعه صدر ۳۱
- عزل و نصب ۳۲
- ۲۵- انتخاب سرپرستی ۳۲
- ۲۶- سوء سابقه ۳۲
- ۲۷- تفویض مسئولیت ۳۳
- ۲۸- انتصاب خوب بر اساس علم و توانایی ۳۳
- ۲۹- ترفیع، زل و نصب ۳۴
- ۳۰- انتخاب مدیر ۳۴
- ۳۱- پیمان در اعطاء مسئولیت ۳۵
- ۳۲- انتصاب ۳۶
- ۳۳- قدرت و بصیرت مدیران پیمان ۳۷
- ۳۴- نحوه نصب مدیران ۳۷
- تصمیم گیری و دستورات ۳۸
- ۳۵- پیامدهای تصمیم ۳۸
- ۳۶- آگاهی از گذشته ۳۸
- ۳۷- عطفوت، مشورت، توکل ۳۹
- ۳۸- صعود مرحله‌ای مدیران ۴۰
- ۳۹- اقتدار و توانایی مدیریت ۴۱
- ۴۰- سختی اعمال ۴۱
- ۴۱- تصمیم به دفع افسد به فاسد ۴۲
- ۴۲- پیامد تصمیمات ۴۲
- ۴۳- درخواست‌های نا به جا ۴۳
- ۴۴- شروع اصلاحات ۴۳
- ۴۵- نظم، بسیج منابع ۴۴
- ۴۶- عبرت از گذشتگان ۴۵
- ۴۷- آثار و عواقب تصمیم ۴۵
- ۴۸- پیشرفت اقتصادی ۴۶
- ۴۹- تخصیص منابع ۴۷

۴۷	۵۰- تفویض در تصمیم‌گیری
۴۸	عوامل شکست
۴۸	۵۱- تبعیض و تفاوت
۴۸	۵۲- تقویت روحیه، بررسی عوامل شکست
۵۰	۵۳- عوامل شکست سازمان
۵۰	۵۴- شناخت ضعف‌ها و عوامل شکست
۵۱	۵۵- شایعه
۵۲	۵۶- دوری از ادراک
۵۲	۵۷- رشوه
۵۳	۵۸- سوءاستفاده از قدرت
۵۳	۵۹- بازگشت ملکر
۵۴	۶۰- غرور علمی
۵۴	۶۱- مدیران فاسد
۵۵	۶۲- عوامل شکست و پیروزی
۵۶	عوامل پیروزی
۵۶	۶۳- استفاده از فرصت‌ها و موقعیت‌ها
۵۷	۶۴- عطوفت در روابط اقتصادی
۵۷	۶۵- پیگیری و پیوستگی امور
۵۸	۶۶- ارزش و تلاش
۵۸	۶۷- لیاقت، ملاک ارتقاء
۵۹	۶۸- پیگیری تا حصول نتیجه
۵۹	۶۹- تلاش و عمل
۶۰	۷۰- خلاقیت، ریسک‌پذیری
۶۱	۷۱- عوامل پیروزی، سرمایه و نیروی انسانی
۶۲	۷۲- میانه روی در امور
۶۲	۷۳- برند سازی و نام‌گذاری پروژه‌ها
۶۳	۷۴- سود مخاطبان
۶۳	۷۵- آزمایش طرح‌ها

۶۴	۷۶- مدیریت مذاکره.....
۶۵	۷۷- عوامل موفقیت.....
۶۵	۷۸- تجلیل از پیشکسوتان.....
۶۶	تنبيه و تشويق.....
۶۶	۷۹- برخورد با متخلفان.....
۶۶	۸۰- تنبيه و گذشت.....
۶۷	۸۱- فرهنگ، حمت و نحوه برخورد.....
۶۸	۸۲- شبه بوبی.....
۶۸	۸۳- تنبيه و عبرت.....
۶۹	۸۴- تنبيه، متناسبات با تخلف.....
۶۹	۸۵- تخریب شخصیت مدیر.....
۷۰	۸۶- هشدار قبل از تنبيه.....
۷۰	۸۷- شایستگی و پاداش.....
۷۰	۸۸- برخورد قاطع با تخلف.....
۷۱	۸۹- مسؤولیت و مؤاخذه.....
۷۱	۹۰- دلیل توبیخ.....
۷۲	۹۱- تشويق با ابزار مورد علاقه.....
۷۲	۹۲- جریمه.....
۷۳	۹۳- تنوع جریمه.....
۷۳	ایجاد انگیزه :.....
۷۳	۹۴- ایجاد رغبت در کارکنان.....
۷۴	۹۵- توجه به کارکنان.....
۷۴	۹۶- امیدواری و توکل به خدا.....
۷۵	۹۷- دوری از وعده‌های تو خالی.....
۷۶	۹۸- ایجاد انگیزه در نتایج تلاش.....
۷۶	۹۹- انگیزش به وسیله پاداش.....
۷۷	۱۰۰- پیش گامی مدیر.....
۷۷	۱۰۱- نظرسنجی (بازخورد).....

۷۸	۱۰۲- دل گرمی دادن به مدیر
۷۹	استخدام و گزینش
۷۹	۱۰۳- گزینش و انتخاب
۸۰	۱۰۴- راست آزمایی
۸۰	۱۰۵- گزینش افراد، ارتقاء ی پلکانی
۸۱	۱۰۶- دانش استراتژیک
۸۲	۱۰۷- اصالت دینی و خانوادگی
۸۲	نظارت بازرسی :
۸۲	۱۰۸- ارزیابی عملکرد
۸۳	۱۰۹- میزان روی به مهارت
۸۴	۱۱۰- تفویض اختیار و نظارت
۸۴	۱۱۱- تکرار تخلفات
۸۵	۱۱۲- مأموریت کارکنان گزارش گیری
۸۶	۱۱۳- نظارت همه جانبه
۸۷	شرح وظایف و تقسیم کار
۸۷	۱۱۴- توزیع منابع و امکانات
۸۷	۱۱۵- تخصیص منابع
۸۸	۱۱۶- فایزندی
۸۸	۱۱۷- تقسیم کار و شرح وظایف
۸۹	۱۱۸- شناخت تهدیدها
۹۰	۱۱۹- نا فرمانی از جانشین
۹۰	۱۲۰- وحدت در مدیران
۹۱	۱۲۱- اجازه از مافوق
۹۲	۱۲۲- پشتیبانی و جانشینی
۹۳	۱۲۳- شرح وظایف و جایگاه
۹۴	۱۲۴- اطاعت پذیری و سلسله مراتب
۹۴	۱۲۵- تفهیم سخنان
۹۵	۱۲۶- وظایف مدیران

محیط کار.....	۹۵
۱۲۷- عدم انهدام منابع.....	۹۵
۱۲۸- جاذبه تخلفات.....	۹۶
۱۲۹- نماز در اداره.....	۹۶
۱۳۰- زمینه سازی.....	۹۷
۱۳۱- هوشیاری در امور.....	۹۷
۱۳۲- خطر جاسوسان و منافقان.....	۹۸
۱۳۳- نشانه د محیط کار.....	۹۸
هدف و برنامه ریزی.....	۹۹
۱۳۴- برنامه ریزی و اجر.....	۹۹
۱۳۵- باور اهداف.....	۱۰۰
۱۳۶- انعطاف دربرنامه ریزی.....	۱۰۰
۱۳۷- تمرکز بر هدف.....	۱۰۱
۱۳۸- نگرش جامع.....	۱۰۱
۱۳۹- توانایی رشد.....	۱۰۲
۱۴۰- پیش بینی در برنامه ریزی.....	۱۰۲
۱۴۱- یادآوری اهداف.....	۱۰۳
۱۴۲- طرح و برنامه.....	۱۰۴
۱۴۳- اهداف با ارزش های معنوی.....	۱۰۴
قوانین و مقررات.....	۱۰۵
۱۴۴- ضابطه مداری مقدم به رابطه مداری.....	۱۰۵
۱۴۵- اعتقاد به قوانین.....	۱۰۶
۱۴۶- رویه های سازمانی.....	۱۰۶
۱۴۷- قانون و رهبری.....	۱۰۷
۱۴۸- انسجام و رویه.....	۱۰۸
۱۴۹- فرهنگ سازمانی.....	۱۰۸
۱۵۰- قوانین و مقررات.....	۱۰۹
۱۵۱- برابری در مقابل قانون.....	۱۰۹

- ۱۵۲- طبقه‌بندی اطلاعات..... ۱۱۰
- ۱۵۳- اذن و اجازه..... ۱۱۱
- ۱۱۱..... ابلاغ
- ۱۵۴- اطلاع رسانی دستورالعمل‌ها..... ۱۱۱
- ۱۵۵- ابلاغ حکم و شرح وظایف..... ۱۱۲
- ۱۵۶- انتقال اطلاعات و دستورات..... ۱۱۲
- ۱۵۷- ابلاغ کتبی..... ۱۱۳
- ۱۱۴..... رقبا
- ۱۵۸- بیان تهدیدها..... ۱۱۴
- ۱۵۹- تبلیغات..... ۱۱۴
- ۱۶۰- آمادگی برای مخالفت‌ها..... ۱۱۵
- ۱۶۱- ایمان به هدف..... ۱۱۵
- ۱۶۲- ناامیدی رقبا..... ۱۱۶
- ۱۶۳- تعهد و تخصص..... ۱۱۶
- ۱۶۴- ایجاد رقابت، سرعت انجام..... ۱۱۷
- ۱۶۵- پیش‌بینی تبلیغات مخالفان..... ۱۱۸
- ۱۶۶- استحکام در برابر رقبا..... ۱۱۹
- ۱۶۷- مقایسه و رقابت..... ۱۱۹
- ۱۶۸- تبلیغات..... ۱۲۰
- ۱۲۰..... مسئولیت
- ۱۶۹- انتشار سریع اخبار..... ۱۲۰
- ۱۷۰- سوء استفاده از مقام..... ۱۲۱
- ۱۷۱- توجه به سابقه افراد..... ۱۲۲
- ۱۷۲- وظایف سازمانی و خانوادگی..... ۱۲۲
- ۱۷۳- پیش‌بینی و بیان مشکلات..... ۱۲۳
- ۱۷۴- پیامد فرار از مسئولیت..... ۱۲۳
- ۱۷۵- اختیار و مسئولیت..... ۱۲۴
- ۱۷۶- در دسترس بودن مدیر، استقلال رای..... ۱۲۵

- ۱۲۶ ۱۷۷- سنجیت با ماهیت کار
- ۱۲۶ بحران
- ۱۲۶ ۱۷۸- مدیریت بحران
- ۱۲۷ ۱۷۹- مدیریت بحران، برنامه ریزی استراتژیک
- ۱۲۹ ۱۸۰- بازسازی نیروها و وظایف جدید
- ۱۲۹ مشاوران
- ۱۲۹ ۱۸۱- مشاور، تخصصی (اتاق فکر)
- ۱۳۱ ۱۸۳- توجه به مهارت و علاقه شخصی کارکنان
- ۱۳۱ ۱۸۴- مشاوره با افراد خیره
- ۱۳۲ ارزیابی
- ۱۳۲ ۱۸۵- درستکاری و انصاف
- ۱۳۲ ۱۸۶- لغزش مدیران عالی
- ۱۳۳ ۱۸۷- ارزیابی کیفی و کمی
- ۱۳۴ ۱۸۸- نیازسنجی
- ۱۳۴ ۱۸۹- آموزش کارکنان
- ۱۳۵ ۱۹۰- ارزیابی جمعی
- ۱۳۵ ۱۹۱- ارزیابی کامل
- ۱۳۶ ۱۹۲- سرعت در ارزیابی و حساسی
- ۱۳۷ ۱۹۳- ارتقاء براساس عملکرد
- ۱۳۷ ۱۹۴- ارزشیابی عملکرد
- ۱۳۸ ۱۹۵- معیارهای ارزیابی عملکرد، پاداش
- ۱۳۸ اینها را انجام دهید
- ۱۳۸ ۱۹۶- بهره‌گیری از فرصت‌ها
- ۱۳۹ ۱۹۷- رمز موفقیت
- ۱۴۰ ۱۹۸- صلاحیت مدیران
- ۱۴۱ ۱۹۹- خوش رویی و تکبر
- ۱۴۱ ۲۰۰- کیفیت
- ۱۴۲ ۲۰۱- طبقه‌بندی اطلاعات و پاسخ به جا

۱۴۳	۲۰۲- آغاز به کار و انجام اصلاحات
۱۴۳	۲۰۳- مقاومت در برابر تغییر
۱۴۴	۲۰۴- اعتماد سازی
۱۴۴	۲۰۵- زمان شناسی
۱۴۵	۲۰۶- دلسوز بودن
۱۴۵	۲۰۷- اهلیت و اولویت
۱۴۵	۲۰۸- احترام به والیان امر
۱۴۶	۲۰۹- گزارشات و مستندات
۱۴۷	۲۱۰- انجام اصلاحات از بالاترین مقام
۱۴۷	۲۱۱- حمایت از جوانان
۱۴۸	۲۱۲- گذشت از لغزش ها
۱۴۸	۲۱۳- پاسخ به پرسش ها
۱۴۹	۲۱۴- تنوع در جبران اشتباهات
۱۴۹	۲۱۵- ارائه الگو
۱۵۰	۲۱۶- وحدت و یکپارچگی
۱۵۰	۲۱۷- رابطه با خدا
۱۵۱	۲۱۸- پشتیبانی و حمایت از مدیران تبلیغاتی و بازاریابی
۱۵۱	۲۱۹- خوش نامی
۱۵۲	۲۲۰- فناوری و روش های ابتکاری
۱۵۳	این ها را انجام ندهید
۱۵۳	۲۲۱- حذف منافقان و دوچهرگان
۱۵۳	۲۲۲- فساد اداری
۱۵۴	۲۲۳- پیروی از اشتباهات
۱۵۴	۲۲۴- نصیحت و راهنمایی
۱۵۵	۲۲۵- خطر زود باوری و سطحی نگری
۱۵۶	۲۲۶- تملق اطرافیان
۱۵۷	۲۲۷- ممنوعیت
۱۵۷	۲۲۸- دوری از بدی ها

۱۵۷	 ۲۲۹- خطر حسادت
۱۵۸	 ۲۳۰- منشأهای خطا از نظر قرآن
۱۶۱	 منابع

www.ketab.ir

مقدمه

این روزها بسیار شنیده می‌شود که قرآن کریم کتابی است برای ۱۴۳۷ سال پیش، برای دوران عصر جاهلیت، برای زمانی که با اسب و شتر نقل و مکان می‌کردند و با شمشیر و نیزه می‌جنگیدند، توصیه‌هایش قدیمی و برای آن زمان می‌باشد و هیچ مطابقتی با عصر فرا تکنولوژی و فرا اطلاعات امروزی ندارد.

به همین منظور بر آن شدم که تعداد ۲۳۰ آیه از میان آیات قرآن کریم را انتخاب نمایم و آن‌ها را با آخرین تئوری‌ها و تکنیک‌ها و تاکتیک‌های مدیریتی و دستورالعمل‌ها و تفکرات غنی شده مدیران مختلف دنیا در حد بضاعت خود مقایسه کنم.

و چنان بر آمد که نا تنها آیات قرآن کریم سوالات و مشکلات امروز مدیران کشور را پاسخ گو است بلکه با ارائه راه‌کرها و دستورالعمل‌ها نسبت به عوامل موفقیت و شکست و خروج از بحران‌ها و رسیدن به شکوفایی ارائه توصیه‌های هوشمندانه‌ای است. و حتی بسیاری از آیات نشان دهنده علومی است که دانش‌مندان امروزی در درک و یا هضم و یا دست‌یابی به آنان ناتوان می‌باشند.

در آیات ۳۸ تا ۴۰ سوره نمل قرآن کریم به طی الارض فیما بین از اسلام اشاره نموده است و این اتفاق برای پیامبر اسلام (ص) و امام حسن عسگری (ع) و بسیاری از علما دیگر هم پیش آمده است که مسافتی بسیار طولانی را در کوتاه‌ترین زمان ممکن طی نموده‌اند، مسئله‌ای که انیشتن در قانون نسبیت خود ۱۰۰ سال پیش به آن اشاره کرده است.

مسئله‌ای که امروزه از مباحث بسیار مهم و مورد توجه دانشمندان علوم فیزیک در دنیا بوده و در مورد حرکت ماده در انرژی و زمان نظریه‌ها و تئوری‌هایی را مطرح می‌کنند تا بتوانند به اصل واقعیت طی الارض و اجرای قانون نسبیت انیشتن برسند.

مسئله‌ای که نه تنها معجزه نیست بلکه امری بسیار زمینی، علمی و معنوی است.

قرآن کریم از پیشین تاکنون با نزول داستان‌های کوتاه و بلند و رهنمودهای تاریخی و اخلاقی و اقتصادی و غیره جزو تنهاترین و بدون نقص ترین و باشکوه ترین آیات مادی و معنوی جهان می‌باشد.

قرآن کریم برای تمام قشرهای بشری برای تمام افکار، افعال و مشاغل راه کار عملی و نظری دارد. این کتاب برای مدیران و صاحبان اندیشه، تهیه و تنظیم شده که قصد دارند با فرامین الهی درس‌های بی‌پایان و یا منطقه‌ای و یا سازمانی شرکت، و یا تجارت و کسب و پیشه خود را مدیریت کنند و خود را به بالاترین درجات عالی و ماندگار برسانند.

این کتاب قصد تفسیر و یا ترجمه آیات قرآن کریم را نداشته و ندارد بلکه با توجه به معانی ترجمه شده آیات و تفاسیر ادبیات شده و سده‌های علمی دینی با تکیه بر آخرین روش‌ها و شیوه‌های مدیریتی در قرن ۲۱ میلادی مقایسه‌ای (در سطح عمومی) را انجام داده تا مدیران، به روز بودن آیات الهی را در امور کسب و تجارت و زندگی روزمره خود همراه با آیات قرآنی ببینند و با تکیه بر آن گام‌های موفقیت بردارند.

این کتاب برای افرادی توصیه می‌شود که می‌خواهند با زیر نظرانی سازمان و کارکنان خود را هدایت و رهبری کنند. برای مدیرانی که قصد دارند با استفاده از خالق خود از عوامل شکست و پیروزی استفاده کنند و پایه‌های قوی و صحیحی را در جهت کسب و کار خود پی ریزی نمایند.

آیات مدیریتی قرآن کریم عوامل موفقیت و شکست و ناکامی‌های بسیاری از ادیان و ملت‌ها را نوید و تذکر داده است.

خواندن این کتاب چنان انرژی و انگیزه‌ای به مدیران و خوانندگان می‌دهد که خداوند متعال نوید سعادت و رستگاری را در خواندن و انجام عملی آن داده است.

از کلیه دوستان و اساتیدی که در انتخاب آیات و سرفصل‌ها و تحریر و چاپ آن اینجانب را همیاری و کمک کرده اند مخصوصاً جناب آقای سجاد کاملی کمال تقدیر و تشکر را می‌نمایم.

محمود کاملی

www.ketab.ir